

CURUSETARI Que Mütivarunü'airi Papuru

Vaürisica

¹ Ne Papuru, ta'iva Timuteumatü, tecanixe-vaüritüaca. Nü'ariecame necanihücütüni Cürisitu Qesusisie mieme, müpaü mütinaquecü Cacaüyari.

² Tecanixevaüritüaca ta'ivama yuri xemüte'erie Curusetari, Cacaüyari teüterimama xemühüme Cürisitusie xeteviyatü. 'Ipaü teputiyuane, Cacaüyari müta'uquiyari Tati'aitüvame Qesusi Cürisitumatü xüca 'aixüa mete'u'iyarini xehesie mieme, xüca mexepitüaca yu'iyarisie xemüca'uximatüariecacü.

Que mütitavaviri Cacaüyari, müvapitüanicü memütemaicacü 'Iyarisie timieme

³ Tetanenevietü, taheyemecü xehepaüsita pamüpariyusi tecanipitüaca Tati'aitüvame Qesusi Cürisitu 'uquiyarieya, Cacaüyari hücütüme.

⁴ Teniu'ena yuri que xemüte'erie Cürisitu Qesusisie, que xemütevanaqui'erie Cacaüyari teüterimama yunaime.

⁵ Müpaü xetenyurieca 'amuvecü tita xehesie mieme müti'üviyarie taheima, yaxete'icuevietü. Xeme meripai xeniu'enanani que müti'üviyarie, cuxaxasivacacu niuqui 'aixüa manuyüne que mütivaiyacü.

⁶ Mücü niuqui canixe'uta'axiyani. Naisarie cuiepa catinitixuaverirümeni, canitaverirümeni yaxaicüa que mütiuyü xehesüa. Niuqui

caniusutüarieni 'iya tucarisie quepaucua
xemu'enana, quepaucua xemütehetima yuricü
'aixüa que mütiuca'iyari Cacaüyari,

⁷ 'Epapüraxi que mütixe'uta'üquitüa.
Mücü tahepaü catini'uximayatametüni,
tecaninaqui'erieca, yacatinicamiene Cürisitu
parevivameya hücütütü xehesie mieme.

⁸ 'Iya cataniutahecüasitüiya que
xemüteyucanaqui'erie 'Iyarisie xeteviyatü.

⁹ Yatetemaitü 'anapai hicüque, tame 'ayumieme
tepücatehayeva tetanenevietü xehesie mieme,
müpaü tete'ivavirietü Cacaüyari, xemühüpünicü
yaxetemaitü tita mütinaque Cacaüyari, naimecü
xetemaivavetü, 'Iyarisie timieme xetemaitü
naimecü,

¹⁰ 'axemu'uvanicü meta que müreyevese
Ti'aitamesüa miemete memu'uvanicü,
xe'inaqui'asitüatü naimecü. Tepivavirie
mütiutixuxuaverenicü 'aixüa xeteyuriecacu
naimecü, xemütivaverirümenicü que xemüte'imate
Cacaüyari.

¹¹ Tepivavirie xemütürücariyaricü, naimecü
xetürücavitü, 'iya que mütitürücaüye marivetü,
para xemüyüvavenicü xemüte'uca'enivanicü, 'ex-
emüteheutevinicü xecaha'atü,

¹² xeyutemamavietü pamüpariyusi xemip-
itüacacü ta'uquiyari. 'Iya yüvemete catanayeitüani,
tahesie mütinaquenicü tita mütinaqueni Cacaüyari
teüterimama vahesie, hecüaripa me'u'uvacacu.

¹³ Cataniutavicueisitüani Cacaüyari, yüriya heis-
erie mücahexeiyanicü tahepaüsita. Cataniupata,
que mü'ane münaqui'erie tati'aitüvame mayanicü,
nu'ayatütü.

14 Mücüsie teteviyatü tecaniuxünarieni, que mütareuyehüviri 'axa temüte'uyuricü.

Cürisitu mumücü, que temüte'upitüarie 'aixüa temütexeyarienicü

15 Tepücayüvave temixeyacü Cacaüyari, peru 'iya cani'üquisicayatüni. Canive'emetüni heiserie hex-eiyatü tita mütiunetüarie hepaüsita.

16 Hesiena tiviyatü, naitü tiniunetüarieni, tita taheima mütimieme, tita cuiepa mütimieme, tita temütexeya, tita temücatexeya meta, vavemete, müme memüva'uquiyarima, te'aitamete, müme heiserie memexeya, naitüri tiniunetüarieni 'iya 'inetüacu. Hesiena mieme tiniunetüarienita.

17 'Iya 'acaniuyeicacaitüni tixaütü catinetüarievecacu cuxi. Naitü catiniyuxevini 'iyasie tiviyatü.

18 Mücü meta, tame temütatixexeüriva tevi vaiyarieyapaü te'anenecacu, 'iya canitamu'utüni, tisutüvame hücütütü. 'Iya müquite memanucu'uni vamexüacame canihücütüni, naimecü ve'eme mayanicü.

19 Cacaüyari que mütiyuvaüriya, naitü que 'anetü mühücü Cacaüyari, mücü Cürisitusie 'acaniuveni.

20 Müpaüta tiniuyuvaüriya, mipatacü naime Cürisitu yatiyuriencacu, para naitü 'aixüa mütixeyarienicü 'iya que mütixeya. Curuxisie yuxuriya que mütiutayeuri, pipitüa tita cuiepa mütimieme tita taheima mütimieme hamatüana 'aixüa memütexeyanicü.

21 Xemeta 'anapai xepüyupatacai xaüsie miemete xe'ayuyeitüatü. Que xemütexeyücühüavecacai, xecani'uxive'eriecaitüni mexi 'axa xeteyuriecaci. Hicürixüa 'aixüa xetexeyarietü xecanayeitüarieni,

22 'iya tevitütü yuvaiyarisie mumücü. Müpaü tiniuyurieni müxe'aye'atüanicü Cacaüyari hüxie, hesiena mieme xepasiecacu, xecaseviximariēcacu, xehesie carahüivacacu.

23 Müpaü catiniyümücü xücate xeyuhayeva yuri xete'erietü, xetesariya türücaüyecacu xebetüa, xeseiriyarietü xecacuyuaximetü, masi xe'icuevietü tita mütixata niuqui 'aixüa manuyüne. Xecani'enieni 'iya niuqui, canihēcüasieca naisarie que müranetüarie muyuavitüa. Ne Papuru neniuhüritüarieni hepaüsitana.

Papuru que mütiuhüritüarie nuivarite vahesie mieme

24 Hicüsüari ne necaninetemavieca sepa nemü'uximatüarie xehesie mieme. Necan-eye'atüani tita müreyevese nemü'uximatüariēcacü, Cürisitu que müti'uximatüarie. Nevaiyarisie müpaü netiniyurieneni 'iya vaiyarieyasie mieme, memüyutixexeüriva mehümetücacu.

25 Ne vaparevivame necanayani, Cacaüyari que münetiuhüritüa xehesie mieme, 'aye'arücamecü nemüticuxatanicü Cacaüyari niuquieya.

26 'Iya niuqui cani'aviesiecaitüni. Tucari manucatüasie pücamasiücücai, teüteri quepaucua memaniticü müpaü mepücatemaicai. Masi hicü masiücütü canayani, Cacaüyari teüterimama müpaü memütemaicacü.

27 Cacaüyari niuyuvaüriya müpaü mütiva'üquitüanicü müme, vaücavamecü visi que müti'ane 'icü niuqui mü'aviesiecai, que mütimarive nuivarite vasata. Cürisitu xehesie catiniviyani, 'ayumieme xecanicuevieca visi müti'ane. Mücü canihücütüni niuqui mü'aviesiecai.

28 Tame tecanihecüatani Cürisitu, que temütevacu'imaiya yunaime teüteri, que temüteva'üquitüa yunaime teüteri tetemaivavetü naimecü, temüvaraye'atüanicü yunaime teüteri me'aye'arücame Cürisitusie meteviyame.

29 'Ayumieme netinine'uxitüaca, yemecü neti'uximayatü, 'iya türücaüyemecü que münetiyuitüa.

2

1 Neuyevaca xemütemaicacü vaüca que nemütine'uxitüa xehesie mieme, Rautiseyatari vahesie mieme meta, hipameta queyupaümetü memücanesixeyavave vahesie mieme,

2 va'iyari mütuicarienicü, memüyutaxevirecü meyunaqui'erietü, memeuca'unicü yemecü yametemaitü que mütiheiserie, memeitimanicü tita Cacaüyari müti'avietacai. Mücü Cürisitu canihücütüniri,

3 hesiena mü'aviesiecü nai que müreucave Cacaüyari, que mütimate que mütimaive.

4 'Ipaü nepaine, xevitü pücatixe'irüviyani visi tiu-niutü xEICÜA.

5 Sepa nevaiyarisie xehesüa nemüca'uyeica, ne'iyarisie püta xehesüa neniuyeicani nenetemavietü, nexexeiyatü 'aixüa xete'aitüaricame, xesese'ime yuri xete'erietü Cürisitusie.

6 Qesusi que xemüteyetuiriyarie Ti'aitametüme Cürisitutüme, yaxEICÜA hesiena xeteviyatü 'axe-queneu'uvani.

7 Hesiena xequeteneviyani cüye que mütiyiya yunanayarisie, qui que mütiyiya tesariyasie.

Heiseriemecü xequeneseiriyarieni yuri xete'erietü, xemüte'u'üquitüariepaü. Pamüpariyusi xequenepitüaca Cacaüyari, vaücava yuri xete'erietü.

Tucari que mürexiya yemecü, Cürisitusie tiviyatü

⁸ Xequeneyucuerivayurieca capa xevitü xenavanicü, timaivemepaü ticuxatatü, yacü xeicüa tixe'irüviyatü teüteri que memüteyuyetuiuri yuyeyari, hehecua mete cuiepa memütama que memüte'üquitüarie, peru Cürisitu que maine caticuxatatü.

⁹ 'Iya vaiyarieyasie 'acaniuveni naitü que 'anetü mühücü Cacaüyari.

¹⁰ Xemeta hesiena xeteviyatü xecanaye'axüani. Yunaitü memüte'aita heiserie memexeiya canivamu'utüni.

¹¹ Hesiena xeteviyatü xecaniu'inüaritüarieni yacütütü, peru ramamacü que mütixitequie pücatixaü. Cürisitu püta que mütixe'u'inüaritüa, canixe'upitüani xemütehayevacü yaxeteyurietü teüteri vavaiyari que mütivacuyuitüva.

¹² Quepauca xemuca'üyarie, hamatüana xepucateuqui. Mücü meta, quepauca xemuca'üyarie, xecananucu'uitüarieni, yuri xete'erietü quename müpaü tixecuyuitüaniquecai Cacaüyari, yaxecüa que mürenucuetüa Cürisitu müquite vasata.

¹³ Sepa xemümüquitetücai xeheuyexürüvetü xeca'inüaritüarievavetü que xemüteteüteri, 'iya canixe'anutanieritüani Cürisitumame. Catatineuyehüvirieni naime que temüteheuyexürüvecai.

¹⁴ Que temüte'ataca'utüa yacütütü 'aitüaricasie yatemütecahunicü, mücü 'utüarica hixüapa 'uuetü

que mütatica'unaquecai, Cürisitu neyeitüani heihurieca yacütütü, yucuruxisie 'icürapuximaca.

15 'Ixuriqui müye'ipaü nivareviviene müme memüte'aita heiserie memexeiya, vahecüatüatü yunaime vahüxie. Curuxisie 'uyevietü, nivarehapani yu'utüma, vara'ivaca.

Taheima timiemecü xequeneyuvaüriyani

16 Xevitü 'ayumieme pücaxexanetani que xemütecua'a, que xemüte'uye'e, que xemüte'ivevie 'ixüarari ya mesa 'ixüarariyari ya 'uxipiya tucari, que xemücate'ivevie nusu.

17 Mücü tita 'umüramie 'etüriyaya canihücütüni, peru que mü'ane 'umamie, Cürisitu canihücütüni.

18 Xevitü pücaxetave'erieca, sepa 'iya müyuvaüriya müyu'usiviecacü, sepa müyuvaüriya müvarayexeyanicü Cacaüyari tupirisiximama, sepa vaüca müyu'iyaritüa yuheinüsi hepaüsita. Que mü'ane müya mü'ane canihüsierieca, tita vaiyarieyasie mütimieme xeicüa cana'erivani,

19 tamu'usie cativiyatü. Peru mücü tamu'utütü canihücütüni que mü'ane mütimicua yuvaiyari. Turuyaricü tatayaricü canitaxeviriyani yuvaiyari mütaverecü, Cacaüyari que mütiveriya.

20 Mericüte, Cürisitumatü xüca xe'ucuini, para tavari xemücacuyuitüarienicü hehecua mete cuiepa memütama que memüte'üquitüarie, titayari 'aumü 'axete'u'uva cuiepa memütama que memütexe'aitüa,

21 Tixaü pepüca'icumaüvani 'icü, pepüca'icuaaca 'iya, pepüca'imayüani 'icü, que memutiyuane.

²² Mücü naitü canitixümücü mayüiyatücaitü. Xepücateyu'aitüarinüa teüteri que memüte'aita que memüte'üquita.

²³ Que memüteyurie, timaiveme niuquieyapaü catini'eniüriücüni, que memüteyumaive'erie, que memüteyu'usiviva, carima que memiyurie yuvai-yari. Peru que memüteyurie, 'asimepücayüvave para memücateha'erivanicü tita vavaiyarisie mütimieme xeicüa.

3

¹ Xüca Cürisitumatü xe'anucu'uitüarieni, taheima timiemecü xequeneyuvaüriyani, haque meca Cürisitu, Cacaüyari serieta 'acaitü, mana timiemecü.

² Taheima timiemecü xequeneyumaica, cuiepa timiemecü pücatixaü.

³ Xeme xecaniucuiniri. Que xemüte'ayeyuyuri, xecani'aviesieca Cürisitumatü, Cacaüyarisie xemüteviyacü.

⁴ Cürisitu canitaturitüni. Quepaucua masiücütü mayani, 'anata xeme hamatüana xemasiücütü xecanacünicuni visi müracu'anesie.

Que temüte'u'uvacai meripai, que temüte'uhecuarie

⁵ 'Ayumieme müquite xequenayuyeitüaca que xemütecumaüvacai yuvaiyarisie cuiepa timiemecü. Xepüca'icumaüvani que mü'ane mücaxe'üya mücaxecüna. Xepücateyucahive'erieca. Xepücate'ihive'erieca tita 'aixüa mücati'anene, tita mücatixepini. Que mü'ane mütihive'erie tita mücatipinieya, tete 'ayexeiyamepaü caniyüanemücü.

6 Müpaü memüteyuriecü, 'ayumieme Cacaüyari haxüa canivapitüamücü müme yamemücatecahu.

7 Xemeri quepaucua müpaü xeteyurietü 'axemu'uvacai 'anapai, yaxaicüa yaxecateniyuriecaitüni que memüte'u'uva.

8 Hicü masi xequeteneuhayeva que xemüteyuriecäi naime, que xemüteyuca'uxive'eriecai, que xemüteyuhaxüatüacai, 'axa que xemüteyuriecucäi, 'axa que xemu-tiyuanecäi hipame vahepaüsita, niuqui 'axa manuyüne que xemütexüatüacäi yutetacü.

9 Xepücateyu'itaiyani. Xequenehüva mücü tevi müye'i, xecahe'erivatü que xemüteyuriecäi meripai.

10 Mühecua püta xequenanacatüqui, xehecuarivariximetü yemecü que xemüteyurie hicü, xemi-maicacü Cacaüyari, xeveviyecamepaü xe'anenetü xemacüneccü.

11 'Iyasie tiviyatü sepanetü mücüriyecu mühuriyu, sepa mu'inüasie Huriyusixi vaxitequiyacü, sepa müca'u'inüasie, sepa tahepaü mücaniüve, sepa müsitiyatanaca, sepa vaüriyarica müti'uximaya, sepa müyunü'a, Cürisitu naitü canihücütüni, yunaime vahesie catiniviyani.

12 'Ayumieme nepaine, Cacaüyari müxe'anuyexeicü, teüterimama xemühümecü, xemünaqui'erivacü, xeteyucanenimayatü xequenacüni yu'iyarisie, mühecua xe'anacatütü. 'Aixüa xequeneuyuyuriecä, xequenayuyeitüa, xepücateyucatave'eriecä, 'axequeteneutevini xecaha'atü.

13 Xequeneyuneviecta, xequeteneuyuyehüvirieca masi, xüca xevitü 'iniuquimamücünü xeime.

Ti'aitame que mütixehueyhüviri, xemeta hepaüna xequeneyüaca.

14 Xe'ixeviriyatü naime, xequeteneyu-canaqui'erieca, xemaye'axüanicü.

15 Cürisitu que mütixepitüa yu'iyarisie xemüca'uximatüariecacü, quetixe'aitüaca xe'iyarisie. Xecaniuta'inierieni yu'iyarisie xemüca'uximatüariecacü, xei vaiyari xemühümecü. Mücü meta, pamüpariyusi teyupitüvamate xequenacüni.

16 Cürisitu niuquieya xehesie queheyecani yemecü, naimecü xetemaivavecacu. Mücücü xequeteneyü'üquitüaca xequeneyutucani, Cacaüyari cuicarieyacü, nüavari Cacaüyari hepaüsita manuyü necü, cuicari 'Iyarisie timieme hepaüsita manuyü necü xeteyücühüavetü. Xequeneuticuicani, yu'iyarisie xe'inüavatü Cacaüyari, pamüpariyusi xe'ipitüatü.

17 Naime sepa tita xemüteyurie, sepa xemutiniuca sepa xemütecumaüva, naime xequeteneyurieca Ti'aitame Qesusisüa xemiemetetütü. 'Iya xepareviecacu, pamüpariyusi xequenepitüaca Cacaüyari müta'uquiyari.

Que müreuyevese yamüvayurienenicü hipame, xüca hecuamecü 'ayeyurini

18 'Ucari xequeniva'enieca yücünama, que müreuyevese Ti'aitamesie xeteviyacacu.

19 'Uquisi meta, xequenivanaqui'erieca yü'üitama, 'axa xepücatevacühüaveni.

20 Türi meta, yaxequetenecahuni naime que memütexecühüave xe'uquiyarima. Ti'aitamesie

xeteviyacacu, müpaü püreuyevese. Müpaü
xeteyuriecacu, caninaqui'aca.

²¹ Xeme meta xemüva'uquiyarima,
xepücavahaxüatüaca yunivema, capa
me'utivaüripienicü.

²² Xeme vaüriyarica xemüte'uximaya,
yaxequetenecahuni naime que memütexe'aitüa
xecusiyarima cuiepa memütama. Vahüxie
xeicüa xepücateyurieca vanaqui'eriyacü,
xevanaqui'asitüanique teüteri. 'Aixüa
'iyaricü püta xequetene'uximayaca Ti'aitame
xeteheuyehüvirietü.

²³ Sepa tita xemüteyurie, yu'iyaricü
yaxequeteneyurieca Ti'aitamesie mieme, teüteri
vahesie mieme pücatixaü,

²⁴ müpaü xetemaitü, 'apuve yuri cusiyari. Que
mütiunaquixü xehesie xemayüitaricü, xehesie
catininaquisitüamücü 'iya. Yucusiyarisie mieme
xequetene'uximayaca Cürisitusie mieme.

²⁵ Que mü'ane heiseriemecü yamücatiyuriene,
mücü catinapiniyariemücü que mütiuyuri. Ca-
caüyuri yücü pücativaxeiya teüteri.

4

¹ Xemeta xemüvacusiyarima, que mütiheiserie xe-
quetenivapitüaca te'uximayatamete, yaxeicüa xe-
vayurietü, müpaü xetemaitü, xemeta taheima xe-
meixeiyaçü yucusiyari.

² Xepücatehayevani xeyunenevietü. Neneviericü
xequenayeneniereni, pamüpariyusi xe'ipitüatü.

³ Quepaucua xemüyunenevie, tahesie
miemeta xequeneyunenevieca, Cacaüyari
quitenie müreyepienicü tahesie mieme,

niuqui temütecuxatanicü, tita müti'aviesiecai Cürisitu hepaüsita temütecuxatanicü. Müpaü nemütiyuriencü nepanutahüiya hicü.

⁴ Xequeneyunenevieca nemihecüatanicü tita müti'aviesiecai, que müreyevese yanemüticuxatanicü.

⁵ Xetemaivavetü xequeneyüaca tacua miemete xevacühüavetü. Quepaucua xemüyüvave 'aixüa xemüteyurienicü, yemecü müpaü xequeteneuyuri.

⁶ Que xemütecuxata, 'aixüa xete'u'iyaritü xequetenecuxatani 'unacü yacütütü, xeniuqui cahamuricacu. Xequeteneyü'üquitüaca quepaü 'aixüa müyüni xemüvata'eiyacü yuxexuime.

Vaiürisica que müttivarunü'airiexüa

⁷ Naime que nemütiuyuri catinixetaxatüamücü Tiquicu. 'Iya canita'ivatüni teminaqui'erie, ti- parevivame yamüticamie canihücütüni, tahepaü catini'uximayaca Ti'aitamesie mieme.

⁸ Xemütemaicacü tahepaüsita, xe'iyari mütuicarienicü, 'ayumieme necanenunü'amücü xehesüa,

⁹ 'Unesimumame. Mücüta canita'ivatüni teminaqui'erie, yacatinicamieni, xehesüa miemetütü. 'Uva que mütiyüane naime mecatenixetaxatüacuni.

¹⁰ Canixevaüritüaca 'Arisitaricu nehepaü muvi-yarie. Maricuxita Verunave masuya püxevaüritüa. Xepüte'aitüarie hepaüsitana. Xüca xehesüa nuani, xequeneutanaqui'eri.

¹¹ Quesusi meta Cusitu müttiteva nixevaüritüaca. Huriyusixi vasata, 'ime xEICÜA nehamatü meteni'uximayaca Cacaüyari 'ena ti'aitatü mayanicü. Mecanenivaüriyani müme.

12 'Epapüraxi xehesüa mümieme canixevaüritüaca, Cürisitu Quesusisie mieme ti'uximayatü. Yuheyemecü xehesie mieme tiniyu'uxitüaca yunenevietü, müpaü 'utaitü, xemücacuyuitüarienicü xe'aye'atü, yemecü xeyuvaüriyatü naimecü que mütinaque Cacaüyari.

13 Necanihecüataniqueyu, ca'uxetü que müti'uximaya xehesie mieme, Rautiseyatari vahesie mieme, Hierapuritari vahesie mieme.

14 Rucaxi canixevaüritüaca tiyu'uhayemavametütü neminaqui'erie, Remaxi meta püxevaüritüa.

15 Xequenivavaüritüaca 'ivamarixi Rautiseyatari, Nimüpamame, müme memüyuyexexeüriva quitana vahamame.

16 Quepaucua 'icü xapa mütiterüvarienni xehüxie, xequenivaruhüritüa Rautiseyatari memüyuyexexeüriva memiterüvanicü mümeta. Rautiseya mieme xapa xequeneterüvani xemeta.

17 'Ipaü xequeteneutahüavi 'Aruquipu, Quene'acuerivayurieca pemeye'atüanicü 'ahüritüarica, que pemütiuhüritüarie Ti'aitamesie petiviyatü.

18 Ne Papuru nemamacü neti'utüatü necanixevaüritüaca. Xequenena'erivani ne'anutahüiyacame. 'Aixüa quetiuca'iyarini xehesie mieme.

**Cacaüyari niuquieya xapayari türatu hecuame
hepaüsita tati'aitüvame tasivicueisitüvame
Qesusi Cürisitu mi'atüa
New Testament in Huichol (MX:hch:Huichol)
El Nuevo Testamento de nuestro señor y salvador
Jesucristo**

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Huichol

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Huichol [hch], Mexico

Copyright Information

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Huichol

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

79690d81-fd4b-51b4-a3a6-712e0fddaca3